

Projekt Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hág

Stavebno-technologická rekonštrukcia
a modernizácia NÚTPCHaHCH za účelom
poskytovania komplexnej
zdravotnej starostlivosti

Ministerstvo zdravotníctva
Slovenskej republiky

Európska únia

Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ZDRAVOTNÍCTVO

Fakty o projekte

- **Prioritná os 1 Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc**
- **Opatrenie 1.1 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc**
- Prijímateľ nenávratného finančného príspevku: **Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné HÁgy (NÚTPCHaHCH)**
- **Názov projektu: Stavebno-technologická rekonštrukcia a modernizácia NÚTPCHaHCH za účelom poskytovania komplexnej zdravotnej starostlivosti**
- **Cieľ projektu: Zabezpečiť rekonštrukciu budov a vybavenie zdravotníckou technikou za účelom poskytovania komplexnej zdravotnej starostlivosti pre diagnostiku a liečbu pľúcnych ochorení**
- **Doba realizácie aktivít projektu: 19. 02. 2009 – 31. 03. 2011**
- **Celkové zazmluvnené výdavky projektu: 4 976 616,26 EUR**
- **Nenávratný finančný príspevok: 4 976 616,26 EUR**

Stručne z histórie prijímateľa

Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy bol postavený v prekrásnom prostredí južného úbočia Vysokých Tatier, v nadmorskej výške 1 124 m. 2. júna 2011 uplynulo 70 rokov od jeho otvorenia. Projekt vypracovala v roku 1933 pražská firma Ing. Libra a Ing. Kahn, ktorú generálny investor – Ústredná sociálna poisťovňa – poveril vykonávať autorský aj stavebný dozor. Pri projektovaní sa využili bohaté poznatky a skúsenosti z výstavby podobných zariadení v Európe. Vznikol projekt, ktorý svojou koncepciou a moderným chápaním zodpovedal ďalej budúcnosti, takže aj dnes patrí ústav medzi moderné zdravotnícke zariadenia v Slovenskej republike. Hlavná liečebná budova je architektonickým skvostom, má tvar lietadla dvojplošníka, v každej miestnosti je prístup denného svetla. Areál má 1 820 izieb, 2 050 okien a dĺžka chodieb presahuje 3 km.

Počas celej svojej existencie nadväzoval tento najväčší slovenský špecializovaný ústav na modernú vybavenosť a pokrokové liečebné metódy. Organizácia ústavu zaznamenala na základe zmien zdravotného stavu obyvateľstva potrebné zmeny. Klimatoterapia sa stala už len doplnkom moderných liečebných postupov, podstatne sa skrátila doba hospitalizácie, ubudlo chronických lôžok v prospech akútnych a z pôvodného sanatória sa stalo moderné vysokošpecializované nemocničné zariadenie, ktoré si počas celej svojej histórie zachovávalo celorepublikovú pôsobnosť.

Do roku 1953 spravovala ústav Ústredná sociálna poisťovňa. Potom zdravotnícke zariadenie prechádza pod štátnu správu. Na základe uznesenia Východoslovenského krajského národného výboru z 30. júna 1960 bolo zriadené s názvom „Liečebňa tuberkulózy a respiračných chorôb“. Štatútom liečebných odborných ústavov tuberkulózy a respiračných chorôb vo Vysokých Tatrách v roku 1974 bol jeho názov zmenený na „Odborný liečebný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb Vyšné Hágy“. MZ SR 30. mája 1997 zmenilo názov na „Ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej

Budova Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy

Projekt Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy

chirurgie Vyšné Hágy". S účinnosťou od 1. marca 2007 rozhodnutím MZ SR je názov organizácie „Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy“. Ústav je od 3. januára 2007 držiteľom certifikátu systému manažérstva kvality podľa normy ISO 9001:2000 a po recertifikácii v roku 2010 podľa normy ISO 9001:2009.

Rekonštrukčné práce na Jednotke intenzívnej starostlivosti Centra hrudníkovej chirurgie.

Rekonštrukčné práce v bronchologickej sále.

Počas výkonu na prístroji EBUS - ultrazvukovom videobronchoskopickom systéme na bronchologickej sále.

Zhodnotenie projektu námestníčkou riaditeľa pre úsek liečebno – preventívnej starostlivosti MUDr. Alenou Gallovou

Vďaka projektu financovanému v rámci Operačného programu Zdravotníctvo sa uskutočnila rekonštrukcia diagnostického a intenzivistického komplementu Národného ústavu.

„Diagnostický komplement sme centralizovali na 5. podlaží ústavu s cieľom zlepšiť komfort pacienta a ľahšiu orientáciu v priestoroch nemocnice. Tieto priestory prešli kompletnou stavebnou rekonštrukciou, sú vybavené novým nábytkom. Najväčším prínosom pre pacienta je vybavenie novou medicínskou technikou, ktorú by manažment nemocnice bez tejto finančnej pomoci nevedel zabezpečiť,“ informovala námestníčka MUDr. Gallová.

„Bronchologické pracovisko bolo vybavené novými videobronchoskopmi s endoskopickou vežou a EBUS-om - ultrazvukovým bronchoskopom, ktorý umožňuje cieleňý odber vzorky bronchoskopickou cestou pod ultrazvukovou kontrolou. Je určený pre pacientov, ktorí sú hospitalizovaní za účelom diferencálnej diagnostiky patologických procesov v lymfatických uzlinách hrudníka a nádorov hrudníka, bez zafarženia pacienta operačnou cestou. Nezanedbatelný je i prínos ekonomický, pretože toto vyšetrenie nahrádza ďalšiu hospitalizáciu pacienta na chirurgickom oddelení.

Na oddelení funkčnej diagnostiky pľúc pribudol prístroj NIOX, ktorý umožňuje analýzu kysličníka dusného (NO) vo vydýchnutom vzduchu, čo zlepšuje diagnostiku pacientov s nejasnou dušnosťou a kašľom. Podľa hodnoty nameraného kysličníka dusného vo vydychovanom vzduchu sa stanovuje aktivita zápalového procesu v prieduškách. Pribudol aj analyzátor krvných plynov, pretože každý pacient, ktorý je prijatý do ústavu, má vyšetrenú acidobázickú rovnováhu a bola potrebná obnova zastaraného prístrojového vybavenia. Mikrobiologické i biochemické laboratóriá boli vybavené novým moderným biochemickým analyzátorom, centrifúgami, dekontaminačným sterilizátorom, varňou pôd a detekčným systémom BACTEC na zrýchlenie diagnostiky baktérií tuberkulózy (Mycobacterium tuberculosis). Bežná kultivácia tuberkulózných bacilov trvá 6 týždňov a toto vyšetrenie umožňuje základnú diagnostiku pri prijatí pacienta.

Na rádiodiagnostické oddelenie bola nainštalovaná nová technológia PACS na digitálnu archíváciu snímok,“ konkretizovala MUDr. Gallová.

Projekt Národného ústavu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy

Priestory oddelení boli projektované veľkoryso tak, aby spĺňali náročné hygienické požiadavky, ktoré sú na tieto priestory kladené. Rekonštrukciu prešlo aj oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny a jednotky intenzívnej starostlivosti. *„Vybudovanie oddelených priestorov – boxov na týchto oddeleniach umožňuje separáciu pacientov so závažnými infekciami, ktorí sa podrobili operačnému zákroku (multirezistentná TBC, závažné nešpecifické infekcie) alebo u nich zlyhávajú základné životné funkcie. Priestory sú napojené na centrálny monitor kamerovým systémom, čo zvyšuje bezpečnosť kriticky chorých pacientov. Prácu ošetrojúceho personálu na týchto oddeleniach uľahčujú nové polohovacie posteľe,“* zdôraznila MUDr. Gallová.

Na záver treba spomenúť, že vďaka projektu sa zlepšili pracovné podmienky personálu, zlepšil sa hygienický štandard a vzduchotechnika a boli nainštalované nové germicidné žiariče.

Zhodnotenie projektu riaditeľom NÚTPCHaHCH Ing. Jozefom Poráčom, MPH

„Na začiatku prípravy projektu sme museli vyriešiť zásadnú otázku, akou cestou sa vyberieme. Rekonštrukcia menšieho priestoru s lepším vybavením zdravotníckou technikou

a prvotným vybavením alebo rekonštrukcia maximálneho možného priestoru na úkor prvotného vybavenia? Vzhľadom na vek Národného ústavu a tomu zodpovedajúci technický stav, nevyhovujúci stav elektroinštalácie v doteraz nezrekonštruovaných priestoroch, zvíťazil druhý variant,“

informoval riaditeľ Ing. Poráč.

Cieľom projektu bolo zabezpečiť komplexnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

„Vzniklo moderné diagnostické centrum pozostávajúce z oddelení rádiológie, klinickej biochémie, klinickej mikrobiológie, funkčnej diagnostiky pľúc a špičkového bronchologického pracoviska. K zrekonštruovaným moderným operačným sálam boli na tom istom podlaží dobudované oddelenia intenzívnej medicíny (JIS a OAIM), ktoré spĺňajú všetky najnovšie technické a hygienické požiadavky. V oddelených boxoch sa vieme postarať aj o pacientov s aktívnymi formami TBC aj multirezistentnými kmeňmi pri dodržaní bezpečného hygienického režimu,“ zdôraznil riaditeľ Ing. Poráč.

Účínok projektu v číslach

- Celková plocha technicky zhodnotených objektov: 15 037 m²
- Zníženie energetickej náročnosti technicky zhodnotených objektov o 36%
- V bronchologickej ambulancii sa začalo vykonávať na Slovensku jedinečné vyšetrenie ultrazvukovým bronchoskopom, ktoré sa predtým nikdy nevykonávalo. Prístroj bol uvedený do prevádzky 23. septembra 2010 a do konca augusta 2011 bolo na ňom zrealizovaných 103 výkonov.
- Na oddelení funkčnej diagnostiky pľúc pribudlo jedinečné vyšetrenie prístrojom NIOX - analyzátorom NO vo vydýchnutom vzduchu. Prístroj bol uvedený do prevádzky 13. júla 2010 a do konca augusta 2011 bolo vykonaných 581 výkonov.

Pacienti s aktívnymi aj multirezistentnými formami TBC v oddelených boxoch na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny.

V zrekonštruovaných priestoroch JIS boli umiestnené nové intenzivistické elektricky ovládateľné lôžka.

Plány do budúcnosti

Vedenie NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy vidí budúcnosť zariadenia v posilnení jeho jedinečnosti v sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na Slovensku v medicínskych odboroch pneumológia a fizeológia a hrudníková chirurgia. Kapacitné možnosti Národného ústavu ho predurčujú prevziať starostlivosť o pacientov po zanikajúcich oddeleniach pneumológie a fizeológie v rámci Slovenska. Realizovaný projekt k tomu vytvoril všetky predpoklady.

Technický stav oddelenia klinickej mikrobiológie umožnil ústavu prevziať na seba úlohu Národného referenčného centra pre mykobaktérie. Rádiodiagnostické oddelenie bude doplnené o nový digitálny skiagraf (prístroj na zobrazovanie ľudských tkanív) a USG (ultrazvukový prístroj), čím sa národný ústav zaradi medzi bezfilmové nemocnice.

Národný ústav sa chce aj naďalej podieľať na pregraduálnom a postgraduálnom vzdelávaní lekárov. Po doterajšej spolupráci s Jesseniovou lekárskou fakultou UK v Martine a Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Bratislave bola s účinnosťou od 1. septembra 2011 zriadená v NÚTPCHaHCH Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny Slovenskej zdravotníckej univerzity.

Analyzátor kyslíčnika dusnatého vo výdychnutom vzduchu na oddelení funkčnej diagnostiky pľúc.

Moderné priestory oddelenia klinických laboratórií.

Do zrekonštruovaných priestorov oddelenia klinickej mikrobiológie bol umiestnený automatizovaný systém na testovanie mykobaktérií BACTEC.